

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.03.001
Ε.Ε.Κ.Ε. 25.08.017.09
Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.006
Ε.Ε.Κ.Ε. 25.03.001.112
(Εγκύκλιος Αρ. 63)
Αρ. Τηλ: 22-601219

19 Νοεμβρίου, 2012.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γραφείου Προγραμματισμού και Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

**ΘΕΜΑ: Σώρευση κρατικών ενισχύσεων με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας
στα πλαίσια της υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας
JEREMIE στην Κύπρο**

Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι η επεξήγηση ορισμένων πτυχών του κανόνα σώρευσης ενισχύσεων στο πλαίσιο της υλοποίησης της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας JEREMIE στην Κύπρο.

2. Ο κανόνας σώρευσης ενισχύσεων προνοεί ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται από διαφορετικά προγράμματα ενισχύσεων για το ίδιο επιλέξιμο κόστος δεν μπορούν να υπερβαίνουν την ανώτατη ένταση¹ που καθορίζεται στους οικείους κανονισμούς. Όσον αφορά τη σώρευση κρατικών ενισχύσεων με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες αυτή δεν επιτρέπεται εκτός εάν από τη σώρευση αυτή προκύπτει ένταση ενίσχυσης που δεν υπερβαίνει αυτήν που διαλαμβάνει η κοινοτική νομοθεσία με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης. Με τον τρόπο αυτόν αποτρέπεται η καταστρατήγηση των ανώτατων επιτρεπτών εντάσεων ενισχύσεων που προβλέπονται από διάφορα κοινοτικά νομοθετήματα.

3. Ως γνωστό, τα τελευταία χρόνια λειτουργεί στην Κύπρο το χρηματοδοτικό εργαλείο JEREMIE, σκοπός του οποίου είναι η διευκόλυνση της χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με την παροχή δανείων με ευνοϊκούς όρους για την πραγματοποίηση επενδύσεων, την επέκταση και αναβάθμισή τους και για κεφάλαιο κίνησης για ενδυνάμωση μιας επιχείρησης. Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund) και την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έχουν εκπονηθεί δύο προϊόντα: το πρώτο προνοεί την παραχώρηση

¹ Ως «ένταση ενίσχυσης» ορίζεται το ακαθάριστο ποσό ενίσχυσης εκφρασμένο ως ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών ενός προγράμματος.

ενισχύσεων μέσω επιδότησης του επιτοκίου και το δεύτερο χορήγηση κρατικών εγγυήσεων σε δάνεια. Τα προϊόντα JEREMIE εφαρμόζονται από εμπορική τράπεζα υπό την επίβλεψη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, η οποία, μεταξύ άλλων, παραχωρεί μέρος των κεφαλαίων. Οι ενισχύσεις που παρέχονται μέσω του χρηματοδοτικού αυτού εργαλείου, είτε ως χαμηλότοκο δάνειο είτε ως εγγύηση δανείου, λογίζονται ως *de minimis*, έτσι ώστε να μην παραβιάζονται οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

4. Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εφεξής η «Επιτροπή») της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 (τώρα, κατόπιν τροποποίησης, άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – εφεξής «ΣΛΕΕ») της Συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας² (εφεξής ο «Κανονισμός *de minimis*») «Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες αν από τη σώρευση αυτή προκύπτει ένταση ενίσχυσης μεγαλύτερη από αυτήν που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα εκάστης περίπτωσης σε κανονισμό περί απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή». Με βάση την εν λόγω πρόνοια, εάν, για παράδειγμα, μία μικρή επιχείρηση λάβει περιφερειακή ενίσχυση ύψους 35%, η οποία είναι η μέγιστη δυνατή σύμφωνα με τον εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την Κύπρο, δεν επιτρέπεται η χορήγηση οποιασδήποτε ενίσχυσης ήσσονος σημασίας για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.

5. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 7 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 (εφεξής ο «Κανονισμός 800/2008») της Επιτροπής της 6^{ης} Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ (Γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία)³, «Οι ενισχύσεις που εξαιρούνται από τον παρόντα κανονισμό δεν μπορούν να σωρευθούν με καμία άλλη ενίσχυση που εξαιρείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή ενισχύσεις *de minimis* που πληρούν τις προϋποθέσεις οι οποίες καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 ούτε με άλλη κοινοτική χρηματοδότηση που αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες – που αλληλεπικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει – αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της έντασης ή του ποσού ενίσχυσης που ισχύει για τις ενισχύσεις αυτές βάσει του παρόντος κανονισμού». Κατ' ουσίαν η πρόνοια αυτή επεκτείνει την απαγόρευση της σώρευσης ακόμη και στην περίπτωση που μέρος των ενισχύσεων προέρχεται από κοινοτικούς πόρους.

6. Επειδή το JEREMIE επιτρέπει την παραχώρηση δανείων σ' ένα ευρύ φάσμα δικαιούχων, είναι δυνατό να προκύψει σώρευση των ενισχύσεων για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες με διάφορα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων που έχουν ως νομική βάση τον Κανονισμό 800/2008 ή/και σχέδια που εγκρίθηκαν με απόφαση της ίδιας της Επιτροπής. Εάν τα σχέδια αυτά προνοούν την παραχώρηση της ανώτατης επιτρεπτής έντασης ενίσχυσης, τότε η χρηματοδότηση των ίδιων επιλέξιμων δαπανών από το JEREMIE θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση της πρόνοιας της σώρευσης και, κατά συνέπεια, στη χορήγηση παράνομης ενίσχυσης.

² Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 379 της 28.12.2006, σ. 5.

³ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 214 της 9.8.2008, σ. 3.

7. Ως εκ τούτου, οι Αρμόδιες Αρχές που εφαρμόζουν σχέδια κρατικών ενισχύσεων, τα οποία πιθανόν να απαιτούν χρηματοδότηση από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα (π.χ. για την πραγματοποίηση επενδύσεων), θα πρέπει να γνωρίζουν την πηγή χρηματοδότησης, ήτοι κατά πόσο η χρηματοδότηση θα προέλθει από το χρηματοδοτικό εργαλείο JEREMIE ή κατά πόσο ο δικαιούχος έχει αιτηθεί να λάβει δάνειο από το JEREMIE για να χρηματοδοτήσει τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες. Σε μια τέτοια περίπτωση, δηλαδή όταν ο αιτητής έλαβε ή πρόκειται να λάβει χρηματοδότηση από το JEREMIE, θα πρέπει να μειωθεί η χορηγία που θα λάβει από το οικείο σχέδιο κρατικών ενισχύσεων κατά το ύψος της ενίσχυσης de minimis που θα λάβει από το JEREMIE. Για παράδειγμα, αν η μέγιστη επιτρεπόμενη χορηγία από ένα καθεστώς κρατικών ενισχύσεων ανέρχεται στις €100.000 και η αξία της εγγύησης ή του οφέλους από το χαμηλότερο επιτόκιο του δανείου από το JEREMIE είναι €5.000, τότε ο δικαιούχος αυτός δύναται να λάβει χορηγία ύψους €95.000⁴ μόνο από το συγκεκριμένο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων. Εναλλακτικά, ο δικαιούχος θα μπορούσε να μη χρηματοδοτηθεί από το JEREMIE και να λάβει ολόκληρο το ποσό, δηλαδή €100.000, ως χορηγία στα πλαίσια του οικείου καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων. Νοείται ότι, εάν η χρηματοδότηση από το JEREMIE αφορά σε διαφορετικές επιλέξιμες δαπάνες, τότε δεν τίθεται οποιοδήποτε ζήτημα σώρευσης των ενισχύσεων.

8. Ιδιαίτερα σ' ό,τι αφορά τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα εφιστάται η προσοχή των Αρμόδιων Αρχών στην πρόνοια του αντίστοιχου κοινοτικού νομοθετήματος ότι το 25% της επιλέξιμης προς χρηματοδότηση δαπάνης πρέπει να είναι απαλλαγμένη οποιασδήποτε ενίσχυσης. Σ' αυτήν την περίπτωση το **σύνολο** του δανείου από το JEREMIE, συν το ύψος της χορηγίας που πρόκειται να του παρασχεθεί στα πλαίσια του σχετικού καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 75% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών ενός επενδυτικού έργου.

9. Για να αποφευχθούν μελλοντικές παραβιάσεις του κανόνα της σώρευσης και να υπάρξει διαφάνεια θα πρέπει, από τούδε και στο εξής, **σ' όλα τα υφιστάμενα και νέα μέτρα κρατικών ενισχύσεων** να προστεθεί πρόνοια η οποία να υποχρεώνει τον αιτητή να **δηλώνει υπεύθυνα**, προτού λάβει έγκριση για κρατική ενίσχυση, είτε ότι α) «Δεν έλαβα, ούτε θα λάβω ούτε θα αναζητήσω να λάβω δάνειο με ευνοϊκούς όρους από τα προϊόντα JEREMIE για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες για τις οποίες θα λάβω κρατική ενίσχυση μέσω του παρόντος καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων» ή β) ότι «έλαβα ή θα λάβω ή θα αναζητήσω δάνειο από τα προϊόντα JEREMIE για τις εξής επιλέξιμες δαπάνες ...». Εάν ο αιτητής δηλώσει ότι έχει λάβει ή θα λάβει ή θα αναζητήσει δάνειο από το JEREMIE, θα πρέπει να κατονομάσει τις δαπάνες που θα καλύψει το δάνειο ούτως ώστε να μπορέσει η Αρμόδια Αρχή να αποφανθεί κατά πόσο υπάρχει παραβίαση της ανώτατης έντασης που επιτρέπουν οι αντίστοιχοι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

⁴ Σημειώνεται ότι η εμπορική τράπεζα που εφαρμόζει το JEREMIE υπολογίζει με ακρίβεια την ενίσχυση de minimis, ενώ ο αιτητής καταχωρεί το ποσό αυτό στην υπεύθυνη δήλωση για μη υπέρβαση του ορίου που καθορίζει ο Κανονισμός de minimis.

10. Ενόψει των προεκτεθέντων, παρακαλείσθε όπως μεριμνήσετε για την πιστή συμμόρφωση όλων των Τμημάτων/Υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά σας με τις πρόνοιες του κανόνα σώρευσης ενισχύσεων ούτως ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο χορήγησης παράνομων ενισχύσεων.

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων